

पैपुरि (von 1. पृ) adj. P. 7, 1, 108, Sch. *freigebig, spendend*: पूषात्तं च पैपुरि च अश्वस्वैव धृतस्य धारा उर्य यन्ति विश्वतः RV. 1, 123, 4. कृविषा जोरा अया विपतिं पैपुरिर्नरा 46, 4. कथैर्नमाहुः पैपुरिं जरित्रे 4, 23, 3. TBr. 3, 1, 2, 11 in Z. f. d. K. d. M. 7, 269. *reichlich*: अश्वः RV. 6, 46, 5. — Vgl. 1. पप्रि.

पपुनैष्य (von प्रहृ; s. BENE. Gr. § 904) adj. *begehrenswerth*: पपुनैष्यमिन्द्र वे ह्येतौ नृम्णानि च RV. 5, 33, 6.

1. पैप्रि (von 1. पृ) adj. *spendend*: स हि पप्रिरन्धसः RV. 1, 52, 3. पप्रिणा सस्त्रिणा युजा 2, 23, 10. VS. 1, 7. दानु पप्रिः RV. 6, 30, 18. पप्रितम VS. 1, 8. P. 7, 1, 108, Sch.

2. पैप्रि (von 2. पृ) adj. *hntüberföhrend, rettend*: पतनासु पप्रिम RV. 1, 91, 21. स नः पप्रिः पारयाति स्वस्ति नावा 8, 16, 11. AV. 12, 2, 47. ते नो ऽग्रयः पप्रयः पारयन्तु TS. 4, 7, 2.

पफक m. N. pr. eines Mannes: ऽनर्काः *die Nachkommen des P. u.* N. ga णा तिककितवादि zu P. 2, 4, 68.

पबुक्क m. N. pr. eines Mannes Verz. d. Oxf. H. No. 462.

पमरा f. ein best. *wohriechender Stoff*, = सञ्जुकी (सञ्जुकी?) vulg. RĀGAV. im ÇKDr.

पम्पस्य्, पम्पस्यति *Schmerz empfinden* ga णा कण्डादि zu P. 3, 1, 27. v. l. पयस्य्.

पम्प्या f. N. pr. eines Flusses (im Süden) UGÉVAL. zu UṆĀDIS. 3, 28. LIA. I, 568, N. MBH. 3, 16088. 13, 4889. R. 1, 1, 57. 3, 10, 18. 60, 3. fg. 6, 82, 106. 108, 29. RAGH. 13, 30 (nach dem Schol. ein See). BHĀG. P. 7, 14, 31. MAHĀVIRĀĪ. 85, 1. BHĀṬṬ. 6, 73. N. pr. eines Sees: पम्पाभिर्धं सरः RĀGĀTAR. 7, 944. Nach dem ga णा वरणादि zu P. 4, 2, 82 hat पम्प्या auch eine Bedeutung, die eigentlich einem Derivat davon zukäme.

पम्ब्, पैम्बति *gehen, sich bewegen* Vop. in DhĀTUP. 11, 35.

पय्, पैयते *gehen, sich bewegen* DhĀTUP. 14, 3.

पय s. कल्पय.

पयःकन्दा (पयस् *Milchsaft* + कन्द) f. *Batatas paniculata Choisy*. (स्त्री-रविदारी) RĀGĀN. im ÇKDr.

पयःपयोक्षी = पयोक्षी MBH. 3, 10290.

पयःशानं (पयस् + पान) n. *das Milchtrinken* P. 6, 2, 150, Sch.

पयःपूर (पयस् + पूर) m. *Teich, See* PRAB. S. 1, Çl. 1.

पयःफेनी (पयस् *Milch* + फेन) f. ein best. *kleiner Strauch*, = डुग्धफेनी RĀGĀN. im ÇKDr.

पयश्चय (पयस् + चय) m. *Wasserbehälter, See, Teich* ĠĀṬĀDB. im ÇKDr.

पैयस् (von पी, पिन्व्) n. UGÉVAL. zu UṆĀDIS. 4, 189. VS. PRĀT. 2, 39. Euphonisches Verhalten eines vorangehenden gen. im Veda P. 8, 3, 53. 54. Das स erhält sich im comp. vor mehreren mit क् und प anlautenden Wörtern 46. Am Ende eines adj. comp. पयस्क ga णा उर-

आदि zu P. 5, 4, 151. aber auch ohne Suffix: गावः प्रभूत्पयसः VARĀH. BRH. S. 19, 5. 31, 29. 1) *Saft, Flüssigkeit, Feuchtigkeit; Lebenssaft, Kraft*: श्रोषधीनाम् AV. 3, 3, 1. 10, 1, 12. 13, 1, 9. VS. 17, 1. 18, 86. AIT. Br. 3, 27. पयसा पिन्वमानः (सोमः) RV. 9, 97, 14. तदाकृन्वा श्रभवत्पिप्युषी पयः *strotzend von Saft* 2, 13, 1. ऊर्ज्, पयस् AV. 2, 29, 5. 9, 6, 32. भूतो भूनेषु पय आ दधाति 4, 8, 1. 1, 35, 4. 6, 78, 2. सं वर्चसा पयसा सं तनूभिर्गन्माहुः VS. 2, 24. 12, 70. पृथिव्याः AV. 14, 2, 70. येनेन्द्राय समर्भः पयो-

स्तुत्तमेन ब्रह्मणा ज्ञातवेदः 1, 9, 3. 5, 26, 10. यज्ञस्य 6, 69, 3. पयस् = अन्न NAIGH. 2, 7. Im Besonderen gebraucht für a) *Wasser* (NAIGH. 1, 12. AK. 1, 2, 2, 3. 3, 4, 20, 235. H. 1069. an. 2, 585. MED. s. 27. HALĀJ. 3, 26); *Fluthen* RV. 1, 22, 14. दिवः पयसा न उन्नतम् 5, 63, 5. भूमिं पिन्वत्ति पयसा 1, 64, 5. 166, 3. 3, 33, 1. 4. 4, 37, 5. पयोभिर्जिन्व घृषो जवांसि 21, 8. 6, 61, 14. 7, 36, 6. रसायाः पयोसि 10, 108, 1. AV. 4, 15, 6. पयसि पयसा पत्युः BHĀṬṬ. 2, 29. Spr. 197. 789. MEGH. 13. 25. 41. RAGH. 1, 67. सेचनघटैर्बालपादपेभ्यः पयो दातुम् ÇĀK. 8, 28. VARĀH. BRH. S. 19, 1. 31, 17. 33, 71. पयसा धमः HALĀJ. 3, 46. घनोदयः प्राक्तदनत्तरं पयः *Regen* ÇĀK. 189. — b) *Milch* AK. 2, 9, 51. 3, 4, 20, 235. TRĪK. 2, 9, 17. H. 404. H. an. MED. HALĀJ. 2, 119. पेभ्यो माता मधुमत्पिन्वते पयः RV. 10, 63, 3. श्रयो घृतं पयोसि बिधृतीर्मधूनि 30, 13. ता पीपयन्त पयसेव धेनुम् 64, 13. मिमाति मायुं पयते पयोभिः 1, 164, 28. 2, 14, 10. 4, 3, 9. 5, 85, 2. AV. 4, 11, 4. 12, 1, 10. VS. 4, 3. ÇĀT. Br. 2, 5, 4, 6. 14, 4, 2, 4. AIT. Br. 1, 1. 3, 40. KĀṬJ. ÇĀ. 4, 13, 10. 15, 21. M. 2, 107. 3, 82. 226. 257. 271. 4, 250. SUÇĀ. 1, 15, 3. 174, 21. 175, 18. RAGH. 2, 36 (pl.). 63 (pl.). VARĀH. BRH. S. 21, 34. 75, 4. fgg. HIT. I, 15. BHĀG. P. 9, 4, 33. DHĀRTAS. 79, 16. पयसाकृति ÇĀT. Br. 2, 2, 4, 4. 11, 5, 4. पयोभोजन ÇĀKĀ. Br. 13, 2. पयोभक्त ÇĀ. 4, 13, 6. विषकुम्भं पयोमुखम् HIT. I, 71. — c) *der männliche Same*: पितुः पयः प्रति गम्भाति माता RV. 7, 101, 3. श्रुक्रं पयः 1, 160, 3. 9, 54, 1. पयः प्रत्वस्य रेतसा इघोनाः 3, 31, 10. 4, 3, 10. — 2) N. eines Sāman KĀṬJ. ÇĀ. 26, 5, 9. LĀṬJ. 1, 6, 30. पयःसामन् Ind. St. 3, 222. — 3) N. einer Virāg RV. PRĀT. 17, 4. — 4) *Nacht* NAIGH. 1, 7.

पयसं (von पयस्) adj. wäre etwa *von Saft strotzend*: दिव्यं सुपर्णा पयसं वृक्षसम् AV. 4, 14, 6. 7, 39, 1; es ist aber eher Entstellung aus वायस zu vermuthen nach RV. 1, 164, 52. Nach ÇĀBDĀRTHAK. bei WILS. n. *Wasser und Milch*.

पयस्कंस, पयस्कणी, पयस्काम, पयस्काम्य (Schol. zu P. 8, 3, 38), पयस्कार, पयस्कुम्भ, पयस्कुशा, पयस्पात्र Zusammensetzungen von पयस् mit कंस u. s. w. P. 8, 3, 46, Sch.

पयस्यौ (पयस् + पा) adj. *Milch trinkend*: अश्वोसः RV. 1, 181, 2.

पयस्पात्र s. u. पयस्कंस.

पयस्य् (von पयस्), पयस्यति *fließen, flüssig werden* ga णा कण्डादि zu P. 3, 1, 27. पयस्यते *flüssig sein* P. 3, 1, 11, Sch. Vop. 21, 7. — Vgl. पयाय्. पयस्यं (wie eben) 1) adj. *aus Milch entstanden*, — *bereitet* P. 4, 3.

160. AK. 2, 9, 51. H. 405. an. 3, 495. MED. j. 92. = पयोहित H. an. MED. दधिमन्धोदमन्धयोः पयस्यो ऽपस्य इति तु रसादिशः LĀṬJ. 1, 2, 8. — 2) m.

a) *Katze* ÇĀBDĀĪ. im ÇKDr. — b) N. pr. eines der Söhne des Aṅgiras MBH. 13, 4147. — 3) f. श्रा a) so v. a. श्रामित्ता *Milchknollen* (in der

Weise zubereitet, dass saure Milch mit heiss gemachter süsser Milch gemischt wird) H. 831. TBr. 1, 5, 41, 2. TS. 2, 3, 43, 2. AIT. Br. 2, 22, 24.

ÇĀT. Br. 2, 4, 4, 10. 21. 3, 4, 12. 2, 9. KĀṬJ. ÇĀ. 4, 4, 7. 9, 1, 19. 15, 4, 50. ĀÇV. ÇĀ. 12, 8. अयस्य KĀṬJ. ÇĀ. 10, 3, 18. — b) *N. verschiedener Pflanzen mit Milchsaft*, = डुग्धका H. an. MED. = काकोली H. an. = क्षी-

रिकाकोली (क्षीरकाकोली) ÇKDr. nach ders. Aut.) und स्वर्णक्षीरी MED. = शर्कपुष्पिका RATNAM. im ÇKDr. = कुटुम्बिनोत्प RĀGĀN. im ÇKDr.

— SUÇĀ. 1, 53, 10. 38, 2. 145, 21. 157, 2. 374, 9. 376, 14. 2, 39, 3. 97, 8.

पैयस्वत् (wie eben) adj. P. 8, 2, 9, Sch. *saftig, saftreich, feucht*; von